

יש תמיד תורה

זיקוקין דנורא מכבשונו
של האי קדיש קדישין, צדיק שבכל הדורות
מרנא השרף מקאצק זי"ע א

פרשת בא תשפ"ה

'בא אל פרעה' (י,א) כתיב 'בא אל פרעה', [וקשה] מדוע לא כתיב 'לך אל פרעה', [והתירוץ הוא] כיוון שאצל הקב"ה לא שייך 'לך', כי הרי מלוא כל הארץ כבודו.
(מובא בשם משמואל בשם זקינו רבינו מקאצק זי"ע)

מקום שעמד בו יהודי והתגבר על נסיון מר וקשה, 'עס וועט לאכטן' און אלע וועלט'ן כלשונן.

וקריאתו של רבינו השרף מקאצק זי"ע מהדהדת עד לדורינו אנו, דור שגלות מצרים הוא אפילו לא משל לזמנים אלו, הרבה יהודים חיים או מרגישים שהמצב כיום הוא מצב של בדיעבד ועבודתו לעת כזאת הוא פשוט להשלים עם המציאות ולעבור אותו איך שהוא, זה כפירה גמורה אפילו לחשוב כך! הרבובש"ע עמד והכריז בשמיא לכל נשמה אשר ירדה לעולם השפל הזה את הקריאה הנצחית 'בא אל פרעה' - 'בא אל שנת 2025', אני מחכה לך דווקא באותו מקום בדיוק אשר הנך נמצא, אני רוצה אותך דווקא שם ולא בשום מקום אחר! הוא לא אמר לנשמה תרדי לשם ואני איכשהוא ידריך אותך קצת מלמעלה... הוא עומד וקורא לכל יהודי ויהודי - "בא אל פרעה", אני מחכה לראות אותך יורד אל תוך בית הצלמים, אל תוך הנסיונות המרים והקשים של זמני עקבתא דמשיחא, אל תוך המגבלות הייחודים שהענקתי לך, אל תוך המסגרת הקהילתית אשר שם שמתי אותך, דווקא אל תוך המשפחה שלך, ומשם אני רוצה שתפנים באמת את ה'ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין', אני חפץ ששם תבין שאני נמצא עמך בכל רגע נתון ואני משתוקק לראות אותך דווקא שם ממליך אותי! זה לא 'בדיעבד', זה לא 'מקרה', זה הלכתחילה שבלכתחילה!

ואולי יתכן לומר עוד תירוץ על קושיתו של הבית ישראל זי"ע, כמובן וכמובן שאין לנו שמץ של השגה במעשיו של משה רבינו מהימנא קדישא והכל הוא הרי גבוה מעל גבוה, אבל אחרי הכל תורה הוא לשון 'הוראה' כנודע, ותורה היא וללמדה אנו צריכין, בואו ונשים לב שבכל הפעמים שדיבר השי"ת אל משה רבינו ע"ה בלשון 'לך' היה זה עבור שליחות שאמורה להעשות במעמד כלל ישראל, ואז כשיהודי מקיים את דברו של הקב"ה במעמד חברים וידידים כמובן שזה מאוד חשוב, אבל בסופו של דבר זה יכול להיות בחינה של 'לך אל פרעה', וכמו שאמר פעם מרן אדמו"ר בעל הדברי שמואל מסלאנים זי"ע א שיש יהודים שלמדו והתפללו בעולם הזה, אבל בבוא העת כשיעלו לבית דין של מעלה לקבל את שכרם, יאמרו להם בשמים "לכו למי שהתפללתם בשבילו, לכו למי שלמדתם בשבילו, שהוא יתן לכם שכר..."

וכמובן שיש מעלה ב'קידוש שם שמים ברבים', אבל בכזאת סוג של שליחות בה אנו עוסקים עתה, שהשליחות בה היא בתוך 'בית פרעה', אשר שם חוץ ממנו והרבובש"ע אין אף אחד, זה דרגה הרבה יותר גבוהה, זה 'קידוש שם שמים ביחיד'! ועל כזאת שליחות יכולים אנו באמת לומר - 'בא אל פרעה', זהו 'חדר יחוד' אמיתי עם הרבובש"ע! וזה גם שייך להאמור לעיל, לנסיונות הקשים באמת, ששם הוא מקום של 'בא אל פרעה'! אל תברח לשום מקום! הרבובש"ע אומר "בא אל פרעה", בא ביחד עמי, נעבור את זה ביחד! וכזה מקום הוא מקום שרק שנינו נמצאים שם, שם יכולה להווצר ה'אחלחתא דגאולה' כמו שאכן ארע לבסוף בסיפורו של משה רבינו ע"ה.

הקשה מרן אדמו"ר בעל ה'בית ישראל' מגור זי"ע על תירוצו של רבינו זי"ע, דלכאורה הרי ברחבי הפרשיות שלפנינו מצאנו כמה וכמה פעמים שאמר הקב"ה למשה רבינו ע"ה בלשון 'לך', ואיך יתכן לומר כהלשון הזה, והלא הקב"ה מלוא כל הארץ כבודו כלשון רבינו זי"ע בתירוצו. ותירץ דהכוונה בתירוצו של רבינו זי"ע הוא דדייקא הכא כשהלך משה רבינו ע"ה לבית פרעה היה צריך השי"ת להדגיש ולומר לו בלשון 'בא אל פרעה' ולא בלשון 'לך אל פרעה', וזאת כיוון שמשה רבינו ע"ה היה ירא מלכת אל ביתו של אותו רשע (כדאייתא בזה"ק ח"ב, לד. עיין שם) ולכך אמר לו השי"ת בלשון של 'בא אל פרעה', כדי אשר יזכור היטב וישים על ליבו שאף בעת הזאת כשהולך אל בית הצלמים, מכל מקום עדיין 'מלוא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה', והשי"ת נמצא עמו גם בעת הזאת, ולכן יכול הוא לבוא עמו ובלא שיפחד ממאוס, ומשא"כ בשאר הפעמים, עיין שם.

ולימוד גדול לדורות יש לנו ללמוד מדבריו הקדושים של רבינו מקאצק זי"ע, שידע אדם שבכל מצב או מקום מסוים אשר נזדמן עליו המקשים עליו בעבודתו ובכל ענין שהוא, שאין הוא הולך שם לבדו בבדידות, אלא השי"ת נמצא עמו בכל צעד ושעל, וכשיתבונן אדם בעמקות האמת של ענין זה, יהיה לו מכך תועלת גדולה, בידעו בידיעה גמורה אשר לקראת כל נסיון ונסיון אומר לו השי"ת לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח, אלא בורא כל עולמים בעצמו, 'בא אל פרעה!' - בוא עמי בני יקירי וחביבי לקראת הנסיון, אני משתוקק לראות שאכן תעמוד בנסיון כדבעי, אני מייחל לראות אותך מקדש שם שמים.

צריך להבין זאת היטב, נסיון הוא בשום אופן 'נפילה' של אף אחד וכמובן שהוא אינו 'מקרה', נסיון הוא מצב שהרבובש"ע מזמין יהודי בהזמנה אישית ומיוחדת - 'בא אל פרעה', בא ונלך בצוותא אל הנסיון ותקדש את שמי הגדול!

וכמובן שדבר זה אינו קורה מעצמו, אלא הוא תוצאה של שינון בהתמדה אשר חוזר אדם בכל יום ויום קודם תפילת שחרית 'אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותם', וכשלא יאמרם אדם מן השפה ולחוץ אלא ישתדל באמת להכניסם אל ליבו, במשך הזמן ימצא את עצמו במצב שהוא באמת מאמין בדברים, הוא באמת יחיה את ה'בא אל פרעה' כמו שצריך, וכמו שהיה מרגלא בפומיה של מרנא הסב"ק מלעכאוויטש זי"ע א 'האמנתי', איך יבוא אדם למדריגה של אמונה זכה וברורה, 'כי אדבר', שיחזור על הדברים שוב ושוב בהתמדה ובעקשנות, עד שהוא יראה את התוצאות הברוכות בנפשו פנימה, כי אם הוא אמר כך - זה הרי בוודאי כך, בלי שום ספק! וכמובן שאין הכוונה לטון השלילי שבדבר, שהרי בדיוק כמו שהשי"ת רואה את הנפילות, הוא רואה גם את ההתגברות, הוא רואה גם את הרצון הטוב ואת מחשבות ההקרבה והמסירות נפש אשר עמדו לאותו יהודי בראשו כשהוא עמד בנסיון בעוז ובגבורה! והוא לא סתם רואה את זה ותו לא, הוא מתפאר ומשתבח בהתגברות שלו, זוכים בכך לעשות עטרה לראשו של הרבובש"ע! וכמו שרגיל רבינו ראש הישיבה מגור שליט"א בכל עת מצוא לומר - 'תאיר ארץ מכבודך', דלעתיד לבוא יאיר השי"ת כל